

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Digitale Economie

Auteur

TER BESLISSING

Datum

6 december 2022

Kenmerk

DGED-DE / 22570281

Bhm: 22571607

nota

Kamerbrief inzake bandindeling 3,5 GHz

Parafenroute

Bijlage(n)

3

Aanleiding

Op 23 september jl. heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd dat u meer tijd nodig had om de zienswijzen op de consultatie van het concept-besluit tot wijziging van het Nationaal FrequentiePlan (NFP) inzake de 3,5 GHz-band te wegen. De reden hiervoor was dat ingebrachte argumenten die zagen op de keuze voor de bandindeling elkaar deels tegenspraken zonder dat op dat moment een afdoende oordeel geveld kon worden. De ingebrachte argumenten zijn afgelopen periode nader geverifieerd en hebben geleid tot onderstaand advies.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd de Tweede Kamer voor het Commissiedebat Telecom en Post van 15 december a.s. te informeren over de keuze voor de voorlopige bandindeling van 2x50 MHz. U kunt hiertoe bijgaande brief ondertekenen.

Kernpunten

- In een eerdere nota is uw akkoord gevraagd op de uitgangspunten voor een keuze voor een voorlopige bandindeling van 2x50 MHz voor lokaal gebruik aan de onder- en bovenkant van de 3,5 GHz-band (die loopt van 3400 – 3800 MHz). Met deze bandindeling wordt 300 MHz voor landelijk mobiel gebruik in het midden van de frequentieband geplaatst (3450 – 3750 MHz); deze bandindeling wijkt af van het geconsulteerde concept-besluit waarin 100 MHz aan de onderkant voor lokaal gebruik was bestemd. U heeft hier akkoord op gegeven en gevraagd om deze uitgangspunten te schetsen in bijgevoegde kamerbrief.
- Wij zijn tot dit advies gekomen omdat op basis van eerder ingebrachte zienswijzen, aanvullend onderzoek en gevoerde verdiepende gesprekken met stakeholders en experts bleek dat er nog te veel onzekerheid is in de markt om nu reeds met een definitieve keuze voor een bandindeling te

*Die mijn opm
in de ceps ->
de Brief is
moedijk
leesbaar.
graag de indeling
duidelijker:
koppig gebruiken*

komen. Met deze kamerbrief stuurt u ook de twee onderzoeken (onderzoek door Plum Consulting en landenvergelijking door Dialogic) die naar aanleiding hiervan zijn verricht, mee.

- Het advies was tevens om over enkele jaren een nieuw weegmoment in te bouwen voor herziening van de bandindeling, waarbij er óf voor wordt gekozen om de bandindeling te laten zoals deze (2x50 MHz) is, óf de bovenste 80 MHz voor lokaal gebruik te bestemmen óf te besluiten de keuze later te maken, omdat er ook dan nog steeds onzekerheid is over de ontwikkelingen in de markt.
- In reactie op dit eerdere advies gaf u aan het belangrijk te vinden dit weegmoment door middel van een evaluatie en heldere criteria voor te bereiden.
- Op basis van een uit te voeren maatschappelijke kosten/baten analyse zal een evaluatie van deze voorlopige bandindeling plaatsvinden. Hierbij zal in acht worden genomen wat de gevolgen zijn voor:
  - Lokale vergunninghouders, kijkend naar de ontwikkeling van de behoefte aan bandbreedte in de 3,5 GHz band en de beschikbaarheid van spectrum in heel Nederland;
  - Landelijk mobiele telecomaanbieders, kijkend naar de bestaande uitrol en ontwikkelingen in apparatuur met benodigde filtering;
  - Migratie van de bestaande lokale gebruikers in de band.
- Bij de uitvoering van de kosten/baten analyse zal tevens rekening worden gehouden met de mogelijkheden voor lokaal gebruik bij het toekomstig uitgiftebeleid in de 3,8 – 4,2 GHz band en de 26 GHz band.
- Het is logisch om een maatschappelijke kosten/baten-analyse samen te laten vallen met de voorbereidingen die rond 2026 zullen worden gestart voor de eerstvolgende multibandveiling 2030. Dan ligt het ook in de rede dat als er redenen zijn voor een verschuiving in de 3,5 GHz band, deze verschuiving in 2030 te effectueren.
- Zoals ook in het eerdere advies aangegeven is het niet mogelijk om nog in 2022 te komen met een definitief NFP-wijzigingsbesluit. Dit zal naar verwachting eerste helft februari 2023 worden.
- Bovengenoemde elementen worden alle in bijgaand concept van de Kamerbrief benoemd en toegelicht.